

Asia: VN/35773/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi yrityksille myönnettävästä kansainvälistymisavustuksesta vuosina 2024-2030

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Arvoisa työ- ja elinkeinoministeriö,

Kiitämme lausunnon antamisen mahdollisuudesta tässä merkittävässä asiassa.

Valtioneuvoston asetusluonnos herättää huolta erityisesti kahden kohdan osalta:

5 § Hyväksyttävät kustannukset

- Luonnoksen mukaan rahtikustannukset ovat vähämerkityksisiä kustannuksia, joilla ei ole olennaista vaikutusta hankkeen toteuttamiseen.
- Rahtikustannukset muodostavat monilla toimialoilla pk-yrityksille merkittävän kustannuserän. Tämä rajausta etuoikeuttaa suurempia yrityksiä, joilla on jo vakiintunutta toimintaa, esimerkiksi tytäryhtiö kohdemarkkinoilla. Messutapahtumat järjestetään usein Euroopan tai muiden mannerten keskuksissa. Suomalaisille pk-yrityksille tämä etäisyys ja näin ollen rahtikustannukset ovat huomattavasti korkeampia esimerkiksi Keski-Euroopan pk-yrityksiin verrattuna.
- Ehdotamme rahtikustannusten sisällyttämistä hyväksyttäviin kustannuksiin.

6 § Tuen määrä

- Luonnoksen mukaan messuhankkeisiin valtionavustusta voidaan yritykselle myöntää enintään yhteen messutapahtumaan kalenterivuoden aikana.
- Tuen enimmäismäärän rajoittaminen yhteen tapahtumaan vuodessa asettaa eri toimialat epätasa-arvoiseen asemaan ja vaikeuttaa huomattavasti aktiivisesti vientiin panostavien pk-yritysten toimintaa. Joillakin aloilla tuen keskittäminen vain yksiin merkittäviin maailmanmessuihin voi olla mahdollista, mutta tämä ei koske kaikkia aloja. Tietyillä aloilla yritykset osallistuvat useisiin eri sesonkien tapahtumiin vuodessa, useilla eri markkinoilla. Aktiivisesti vientiin panostaville ja erityisesti vientiä aloittaville yrityksille, on todella tärkeää olla joka sesongissa mukana erityisesti uusilla markkinoilla. Monet messutapahtumat elävät myös murrosaikaa ja tapahtumien epävarmuus aiheuttaa valtavan haasteen suunnitella tapahtumia pitkälle kalenterivuoden loppuun.
- Ehdotamme tuen rajaamisen yhden messutapahtuman sijasta neljään tapahtumaan kalenterivuodessa. Lisäksi ehdotamme euromääräisen maksimimäärän asettamista per messutapahtuma ja yritys, jotta tuki jakautuisi tasaisemmin eri toimialojen ja aktiivisesti vientitoimintaa harjoittavien, erikokoisten yritysten välille.

Suomalaisten pk-yritysten viennin osuus on moniin muihin Euroopan maihin verrattuna matala. Vientimme rakenne on hyvin yksipuolinen ja muodostuu suurelta osin suurten yritysten vientitoiminnasta. Nähdäksemme nykymuotoisen Exhibition Explorer -tuen avulla on vihdoin alkanut muodostua aktiivisesti vientiin panostavien pk-yritysten ryhmiä ja näiden yritysten välistä luontevaa yhteistyötä. Tämä edesauttaa monipuolisen yritystoiminnan kasvua ja kehittymistä Suomessa. Tämän suuntauksen toivoisimme jatkuvan.

Suomalaisten yritysten merkittävä ja muuttumaton haaste on oman kotimarkkinan pienuus. Kasvaakseen pk-yritysten haasteena on vientitoiminnan aloittaminen varsin varhaisessa vaiheessa ja hyvin pienillä resursseilla. Vientitoiminta on näin pk-yrityksen toiminnalle suuri riski ja ilman tukia se jää usein toteutumatta. Esitetyt muutokset lisäävät tätä riskiä ja tulevat näin ollen suoraan vähentämään pk-yritysten aktiivisuutta viennissä. Tämä kaikki on mielestämme ristiriidassa hallituksen viennin monipuolistamiseen liittyvien poliittisten tavoitteiden kanssa.

Asetusluonnoksen perusteluissa on rajaus tehty ”valtion talousarvion valtuuden ja määrärahan käytön sekä avustusten eri yrityksille kohdentumisen näkökulmasta.” Nähdäksemme esitetty tapa tuen määrän rajaamiseen ei tue perustelua, vaan asettaa päinvastoin eri toimialat eriarvoiseen asemaan ja kasvattaa isompien yritysten tukia ja vaikeuttaa pk-yritysten ponnisteluja viennin kasvattamiseksi. Useille aktiivisesti viennistä kasvua hakevalle pk-yritykselle Exhibition Explorer -tuki on ollut viime vuosina lähes ainoa merkittävä yritystuen muoto, jolla on ollut konkreettista vaikutusta yrityksen kehittymiseen ja kasvuun. On tärkeää muistaa, että pk-yrityksille

vientitoimintaan panostaminen on yleensä moninkertainen riski verrattuna pieniin suuryrityksiin (midcap-yritykset).

Toivomme, että kansainvälistymisavustus pk-yrityksille säilyy nykyisellään. Mikäli sitä kuitenkin halutaan poliittisilla päätöksillä rajata, olisi tärkeää varmistaa, että se jakautuisi tasaisesti eri toimialoille, erikokoisille yrityksille, eikä tuki ohjaisi yrityksiä yksien messujen tuen maksimointiin vaan kannustaisi aitoon markkinalähtöiseen kasvuun kansainvälisillä markkinoilla.

Lapulla 10.1.2024

Esko Hjelt

Toimitusjohtaja

Lapuan Kankurit Oy

Jaana Hjelt

Markkinointijohtaja

Lapuan Kankurit Oy

Hjelt Jaana
Lapuan Kankurit Oy